

JAPON GELİŞİMİNİN PSİKOLOJİK NEDENLERİ

Japonya'nın olağandışı gelişmesinin gerçek nedenleri psikolojik nitelikte olup coğrafya ve tarihe ilgili bir "zorunluk" tan ileri gelmektedir. Japon Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığının Uluslararası Ekonomik İşler Dairesi Direktörü işte bu tezi savunmaktadır.

Batılıların kendi kendilerine sordukları Japonları bu kadar çok çalışmaya ve girişim şeflerini, çalıştırdıkları işçilerin yaşamlarını büyük ölçüde garanti altına almaya zorlayan nedenler burada, bellibaşlı bölümleriyle kısaca belirtilmeğe değer niteliktedir. Geleneksel tarım

toplumunun kalıtı (mirası), bu iki öğelidir. Evvelâ çok çalışma geleneği, Japonlar kıyasıya çalışırlar. Burada söz konusu olan, geleneksel tarım topluluğunun atalardan gelen bir alışkanlığı olup, özellikle, Japonların prinç yetiştirmedeki (ekim, yer değişimi, sulama v.b.) tutumlarında görülür; Japonlar bu işle gece gündüz uğraşırlar.

İkinci olarak da çok kuvvetli bir grup bilinci. Söz konusu memleket halkı, Kooperatif çerçevesi içinde üreten köy birlikleri (communité) şeklinde,

gruplaştıkları halde, bu geleneksel tarım toplumunda, bağımsız bir üretim birimi olarak yaşayabilmek çok güç oluyordu. Bu köy birliklerinde bireylere tek başına yaşama yeri yoktu. Sosyal birim aile idi. Aile büyüğünün geleneksel aile kurumu üzerinde büyük bir egemenlik gücü vardı; ailenin öteki bütün mensupları onu saymak zorundaydı. Japon toplumundaki bu insana değgin ilişkiler örneğine, imparatorun uyruklarıyla olan ilişkilerine kadar bütün düzeylerde rastlanır.

Toplumun geleneksel bünyesi, harp sonrası reformlarıyla ekonomik gelişme sonucu, elbette, birçok değişikliklere uğramıştır : Fakat bu grup bilinci yeni biçimlerde yaşamını sürdürmüş ve Japon endüstriyel gelişmesi üzerinde çok etkili olmuştur. Ve böylece Japon dilinde "işde Klan ruhu" anlamına gelen bir kelime yer almıştır : Kişiler bir ailenin fertleri gibi, firmalarının malı oluyorlar. Buna karşılık firma da onlara ailenin fertleri gibi bakıyor : Konut veriyor, boş zamanlarıyla ilgileniyor, kendileriyle ailelerinin yaşamlarındaki önemli olaylara v.b. bakıyor. Kısacası, özellikle gençlerde bazı değişiklikler görülmekle beraber, işveren işçi ilişkisi bir iş karşılığı verilen düpedüz bir ücretten daha karışık oluyor.

● Moral ve Din. "Bushido" Japon Samourai toplumunun Konfucyüsün din ve ahlak felsefesine (confucianisme) dayanan bir davranış yasasıdır. Ve Japon Samoaraisinin ahlaki Bushido kendini feda etmek, çilekeşlik topluma bağlılık ve görev ruhu üzerinde ısrar etmektedir. Bu da Batı moralini ansitmaktan geri kalmıyor. Japonlar dine, insanların daha dingin ve daha mutlu bir yaşam sürdürmelerine yardımcı bir araç gözüyle bakmaktadırlar. Japon inancı, ona Shinto ayini ile evlenmek, Buda ayiniyle gömülmek, ve bütün yaşamı boyunca, ister Shinto olsun ister Buda olsun bir Tanrıyı seyrek olarak düşünmek izni veriyor.

Japon kendini yaşama vermiştir. Güneydoğu Asya memleketleriyle Buda geleneğine bağlı öteki memleketlerde maddesel değerleri yatırıma yolunda kuvvetli bir eğilim bulunduğu halde, Japon, daha çok maddesel bakımdan değerli olanı dinle doğrulamak eğilimindedir. Japon uyarlanmasındaki kolaylığın temeli belki de buradadır.

- Eski Kalıt Rejimi. İlk evlât olma hakkı İkinci Dünya Savaşının sonuna kadar devam etmiştir. Bu durum, yaşamını başka türlü sürdürmeyeceğini bilen halkın büyük bir kısmının niçin bu kadar sıkı çalıştığını açıklamaktadır.
- Kütlelerin Eğitiminde Bir Gelenek. Japonya dünya yüzünde okur yazar oranı en yüksek bir memleket olup, yüz yıllardan beri bu hep böyledir.

XVIII. yüzyılın ortasında, en yoksul halk tabakalarının çocukları için memleketin her yerinde özel ilkokullar (Terakoya) kurulmuştur. Bu okullarda yalnız okuma yazma öğretilmiyor, ayrıca, çocuklara teknoloji bilgisi ile, çalışmanın kutsallığı, aileye, köye ve memleketle bağımlılık yöntemlerine dayanan bir ahlakın temelleri de veriliyordu. Daha sonraları, Japon endüstrileşmesi bu eğitimin içeriği (muhteva) ile yüksek düzeyinden yararlanmıştı.

SCIENCE ET VIE'den
Çeviren : Nizamettin ÖZBEK

● **Daha yavaş araba sürmekle değerli varlıklarınızdan ikisinin korunmasına yardımda bulunabilirsiniz.**

Biri benzin, biri de siz.

Paul SWEENEY

● **Çocuk doldurulacak bir vazo değil, tutuşturulacak bir ateştir.**

RABELAIS

● **Geçim masrafını tahmin etmenin en pratik yolu, gelirimize yüzde 30'unu eklemektir.**

Fred NOYES

● **Eğitim bir ulusu yürütülmesi kolay fakat sürülmesi zor, yönetilmesi kolay, fakat köle edilmesi olanaksız bir hale getirir.**

Lord BROUGHAM

● **Bu gün dünyanın öğrencisidir.**

Thomas FULLER

● **Birleşmek başlangıçtır; birliği sürdürmek gelişmedir; birlikte çalışmak başarıdır.**

Henry FORD

● **Hayattaki bütün başarılarımı, her işe her zaman bir çeyrek saat önce başlamama borçluyum.**

Amiral NELSON

T Ü R K İ Y E
BİLİMSEL ve TEKNİK
ARAŞTIRMA KURUMU
KÜTÜPHANESİ